

Bolja zaštita radnika i radnih uslova

Pravo na dostojanstven život

2

Pravo na privatni život i na dobar rad

Priznanje radnicima je podsticaj za bolje rezultate

3

Za preduzetnike više odgovornosti

Zaštita domaćih radnika i radnih mjesta

4

Broj 4 | juli 2017 | Srpski / Hrvatski / Bosanski

Dodatak «work» novinama | Redakcija T +41 31 350 21 11, F +41 31 350 22 11 | info@unia.ch | www.unia.ch

Revizija na dodatak za penzionere:

Štednja kod onih sa najmanjim primanjima

Ne smije se dopustiti da penzioneri budu najviše suočeni sa mjerama štednje

Državno vijeće je raspravljalo o reviziji zakona o dopunskoj naknadi za penzionere. Prijedlog sadrži dobre prijedloge kao što je prilagodjavanje gornje limite za stanarinu ali i pogoršanja koja nemaju niaknvnog socijalnog smisla.

Oko 300000 starijih lica i osoba sa invaliditetom su ovisni od dodatka na invalidsku ili starosnu penziju. I tendencija je da će ih biti još više. Jer prihodi od penzije zaostaju za životnim troškovima. Stoga je posebno važno da se penzije poboljšaju. Revizija starosnog osiguranja 2020. Bi trebalo da poboljša to. Starosne penzije treba da se poboljšaju za 840 franaka odnosno penzije za bračni par 2712 franaka kao i prilagodjavanja obaveznog osiguranja iz drugog stuba osiguranja tkzv. Penzione kase. Time bi se penzioni prihodi za one sa niskim prihodima poboljšali. Ova poboljšanja su nužna. Tim više je iznenadjujuće da revizija saveznog zakona o dodatku na starosnu i invalidsku penziju (EL-Gesetz) predviđa štednju od oko 300 miliona franaka. Ove mjere štednje će se posebno odraziti na one koji su dodatkom na penziju oslobođeni premije zdravstvenog osiguranja.

Državni savjet će razmotriti reviziju zakona o Dodatku na penziju na ljetnom zasjedanju. Prijedlog izmjene zakona je pomiješan sa lošim i dobrim prijedlozima. Postavljanje veće gornje granice za stanarinu u pogledu obračuna dodatka na penziju od strane Svajcarskog udruženja sindikata je više nego nužno. Smanjenje dijela imovine na koji

su osiguranici oslobođeni kada je u pitanju obračun dodatka na penziju kao i smanjenje minimalne visine dodatka na penziju će snažno pogoditi ovisnike korisnika dodatka na penziju.

Nez štednje povrata premija zdravstvenog osiguranja!

Ovo se odnosi posebno an na povrat premija zdravstvenog osiguranja. Danas korisnici dodatka na penziju su oslobođeni plaćanja premije zdravstvenog osiguranja u visini prosječne premije u njihovom kantonu. Ubuduće bi trebalo da povrat premija svede na visinu najviših individualnih smanjenja premije u kantonu. Ovaj prijedlog lišava dodatka na penzije osiguranika u visini od 120 miliona franaka. Komisija državnog savjeta želi čak da promjeni i osnovu za obračun dodatka na penziju.

Većina članova komisije zahtijeva ubuduće za obračun dodatka na penziju paušalni iznos u visini premije koji se zasniva fiksnom iznosu od kantonalnog ili regionalne prosječne premije zdravstvenog osiguranja. Ovo bi trebalo da dovede ovisnike od dodatka na penziju da se osiguraju sa sto manjim premijama. Manjinski dio komisije ne prihvata prijedlog koji se odnosi na fiksni dio

kantonalnih odnosno regionalnih prosječnih premija zdravstvenog osiguranja.

Prijedlog većine članova komisije ograničava slobodu biranja zdravstvenog osiguranja ovisnika primaoca dodatka na penziju. U pojedinim kantonima ne postoji više od tri zdravstvena osiguranja koji nude premiju povoljniju od prosječne premije.

Napad na slabe

Pri tome predviđeni podsticaj da osiguranici ovisnici od dodatka na penziju mijenjaju osiguranje s ciljem sklapanja povoljnijeg zdravstvenog osiguranja ne može baš tako da funkcioniše:

- Korisnici dodatka na penziju su stalno ovisni od svog osiguranja i u većini slučajeva već koriste usluge svog osiguranja i promjena u neko drugo povoljnije osiguranje time skoro pa nemoguća r. Oni su upućeni na pomoć rodbine ili savjetovališta.

- Korisnici dodatka na penziju raspolažu sa skromnim sopstvenim sredstvima. Oni se stoga oslanjaju na brz povraćaj dijela troškova za ljekarske račune koji bi inače morali sami snositi. Osiguranja sa niskim premijama obično ne preuzimaju ve-

ćinu troškova i zatežu kad je u pitanju povrat troškova liječenja.

Za korisnike dodatka na penziju bi promjena zdravstvenog osiguranja u osiguranje sa niskim premijama dovela penzionere u još veće finansijske poteškoće. Koncentracija ovisnika na dodatak na niske premije zdravstvenog osiguranja bi dovela do povećanje premija zdravstvenog osiguranja u veoma kratkom roku. Struktura osiguranih rizika ovih osiguranja bi se nepovoljno mijenjala. Istovremeno bi administrativni troškovi kod stalne promjene osiguranja bili veći za sve korisnike obaveznog zdravstvenog osiguranja.

Svajcarski savez sindikata je protiv ove lažnog podsticaja štednje koji bi pao na teret korisnika dodatka. To ništa drugo ne znači već da bi ubuduće troškovi zdravstvenih usluga bili refundirani kroz dodatni t.j. ergencungsleistungen. Ove uvećane troškove bi trebali da podmiri štednjom iz troškova opšteg života. Ovakav napad na već toliko slabe nije prihvatljiv. U vezi s tim je švajcarski savez sindikata već intervenisao.

✉ Doris Bianchi, SGB Stv.Rukovodilac Sekretarijata, Dosije: Socijalna osiguranja, Starosna politika

Editorijal

Drage kolegice i kolege.

Dodatak na penziju je pod pritiskom: Stoga je poboljšanje penzija još nužnije

Ako penzije iz starosnog osiguranja ili iz invalidskog osiguranja kao i penzije iz penzionkase nisu dovoljne za život, dodatak na penzije (EL) dolazi u igru. Ovaj dodatak je da premosti jaz između suviše niskih penzija i sigurne egzistencije. Pri tome dodatak na starosnu penziju se pretvorio u dodatak za njegu starih lica prema švajcarskom sistemu. Ovaj dodatak pokriva vi-soke troškove u staračkim domovima. Samim tim dodatak na penziju sprječava nižu i srednju klasu da ne postanu socijalni slučajevi ili da budu ovisni od pomoći članova porodice. Ova društveno politički značajna finansijska sredstva za boravak u staračkim i njegovateljskim domovima treba da se zaštite i očuvaju.

Za razliku od plaćanja iz osiguranja, koja se kod riziko slučaja automatski isplaćuju za dodatak na penziju mora da se postavi zahtjev. Dodatak će se isplatiti samo ako postoji dokaz o potrebi. To je često povezano sa administrativnim preprekama i vrlo često sa sramotom. U Švajcarskoj je oko 320000 penzionera i ljudi sa invaliditetom ovisni od dodatka na penziju. Za zaposlene sa niskim primanjima ili ako postoji praznina u plaćanju doprinosa dodatak na penziju je neophodan. Od tog broja najveći dio se odnosi na žene i migrante.

Ovaj dodatak je trenutno pod političkim pritiskom. Nakon rasta troškova dodatka na penzije treba da se primjene mjere štednje. Aktuelnom revizijom zakona o dodatku od strane parlamenta želi se s jedne strane onemogućiti pristup dodatku i s druge strane da se visina dodatka reducira. Savezno vijeće i parlament očekuju uštedu i do pola milijarde franaka. Novac koji će da nedostaje je zapravo novac za koji će dodatak biti umanjeno.

Doris Bianchi

News

Masovna otpuštanja u Bombardier

Kanadska grupa Bombardier je najavila ukidanje 650 radnih mjesta. Najviše pogodjen time lokacija u Ville-neuve (VD), ali i Cirihi. Sindikat Unija će aktivno raditi zajedno sa radnim osobljem za očuvanje što većeg broja radnih mjesta. Kanadska grupa trenutno vodi globalno restrukturiranje svog sektora transporta. Već u prošloj godini bilo je objavljeno gubitak od oko 70 radnih mjesta u Švajcarskoj. Trenutno je broj zaposlenih u Švajcarskoj oko 1300 radnika.

Sindikat Unija će zajedno sa zaposlenima i njihovim predstavnicima da se zauzme da se održi što više radnih mjesta. Isto tako Unija će se boriti za zaštitu interesa zaposlenih i da se razviju održive strategije za budućnost radnika.

41 otkaza kod FIFA-Firme za čišćenje

Zato što je FIFA raskinula ugovor sa svojom firmom za čišćenje 41 žena će do kraja jula ostati na ulici. Žene traže prihvatanje u radni odnos od strane FIFE. SCJ Personal Services AG gubi svoj jedan jedini nalog za posao do kraja jula 2017., održavanje i čišćenje u Cirihi glavno sjedište FIFA. 41 od ukupno 60 zaposlenih žena ostaje bez posla. Svi koji su dobili otkaz su žene. 20 zaposlenih muškaraca u oblasti Facility ostaje kod FIFA i dalje zaposleni. Žene zahtijevaju podršku od Unije da njihov radni odnos i dalje ostane kod FIFA ili kod firme koja bude preuzela FIFU.

Givaudan: Više plate zahvaljujući pretnjom štrajka

Sa prijetnjom štrajkom zaposleni proizvođača arome i mirisa Givaudan u Ženevi uspostavili povećanje plate od 1,5 procent i poboljšanja u Opštem kolektivnom ugovoru. Sredinom maja je na opštem skupu personala, koji je bio veoma posječen praktično jednoglasno odbijen prijedlog direktorice. Istovremeno su upućena prijetnja štrajkom ukoliko direktorica ne ispunji njihove zahtjeve. To je pokazalo rezultat: Sad je direktorica Givaudan – odobrila povećanje plata za 1,5% i povećanje za 2018. i 2019. za 1,2%. Osim toga postignuto je smanjenje trajanja privremenog (temporemnog) zaposlenja sa sadašnje tri na dvije godine i povećanje iznosa za premije zdravstvenog osiguranja od 200 na 220. Novi ORU važi do 2020. godine i njemu podliježu 300 zaposlenih.

Zdrav rad – dobar život

Ruke dalje od Zakona o radu!

Zaposleni u Švajcarskoj treba da rade još fleksibilnije i duže. Državni parlamentarci imaju zakon o radu sa svojom vizijom. Oni žele da obavezu evidencije radnih sati ponište i da time naruše odn. deregulišu radno vrijeme. Preopterećenja i opasnost od tkzv bernauta su unaprijed programirani. Unia se brani svim sredstvima protiv ovakvih opasnih i štetnih inicijativa u parlamentu.

Vremenski pritisak i previsoko radno vrijeme su uzroci stresa

Unija redovno dobija pitanja kao što su:

«Moja supruga radi puno radno vrijeme u ugostiteljstvu i dnevno ima samo 5 minuta pauze za ručak. Ona redovno radi prekovremeno. Od svakodnevnog stresa na poslu ona ima sad i zdravstvene probleme.»

Teme kao što su radno vrijeme i stres na poslu su goruće teme za zaposlene. Ovo pokazuje iskustvo prijave na Unia-Hotline Service vezano za radno vrijeme (servis vezan za radno vrijeme www.service-arbeitszeit.ch ili 0848 240 240). Da pritisak na zaposlene raste jasno potvrđuje, najnovije istraživanje Švajcarskih radnih uslova u poredjenju sa evropskim (EWCS-Studie): Preko 60% ispitanika kaže da rade sa visokim radnim tempom ili da su pod pritiskom zbog rokova. Pored toga radno vrijeme u Švajcarskoj je najduže radno vrijeme u Evropi (Švajcarska: 42 sata, Evropa: 39 sati). U isto vrijeme opada pravo

glasa zaposlenih u pogledu izrade i stvaranja uslova rada.

Predugo radno vrijeme, rad u slobodno vrijeme, i nedostatak predvidljivosti štete zdravlju. Više od jedne trećine ispitanika EWCS-istraživanja, je na kraju radnog dana potpuno iscrpljen. Unia je uznemirena zbog visoke stope iscrpljenosti. Najvažnija zaštita od preopterećenosti i bernauta je evidencija radnih sati kao i uvodjenje zaštitnih mjera kao što su najviše radno vrijeme i pridržavanje prava na pauze.

Državnici lansiraju napad na regulisanje radnog vremena i Zakon o radu

Sada državni u Parlamentu vrše frontalni napad na zaštitu zdravlja zaposlenih. Iznad svega evidencija radnih sati regulisano radno vrijeme su njima trn u oku. Sa inicijativom člana Državnog vijeća Keller-Sutter na stotine hiljada zaposlenih bi bilo isključeno od evidencije radnih sati. Član vijeća Konrad Graber čeli čak da za pojedine grupe ukine maksimalno postavljenu granicu radnog vre-

mena i da zabrana rada noću i nedjeljom bude van zakona. Ukidanjem zaštitnih mjera vodi ka eksploataciji radnika i besplatnom radu i konačno služi u korist samo poslodavcu. Ako ne postoji maksimalno dozvoljeno radno vrijeme ne narušava se samo zdravlje radnika već i kompatibilnost između karijere i porodice. Ako zaposleni stoje na raspolaganju više od 50 sati nedjeljno dovodi osobe sa porodičnim obavezama do velikih problema ili im čakstoviše onemogućava im prihvatanje određenih poslova. Može se očekivati masivno zaostajanje u pogledu ravnopravnosti polova i integracije žena na tržištu rada.

Unija potiče akspanziju a ne smanjenje zaštite zdravlja

Zaposlenima je potreban Zakon o radu, koji pruža zaštitu od zloupotrebe. Kako bi zaposleni mogli ostvariti rad sa očekivanim učinkom nužno je zaštitu zdravlja unaprijediti a ne smanjivati. Unija poziva na više kontrole i bolje regulisanje radnog vremena takodje i u Opštim kolektivnim ugovorima. Unia je pokrenula kampanju «ruke dalje od Zakona o radu» i bori se svim sredstvima protiv opasnih štetnih inicijativa u Parlamentu.

Christine Michel, Stručni saradnik za zaštitu zdravlja i sigurnost rada kod sindikata Unia

Na šta se odnosi servis o radnom vremenu?

Stručna služba savjetuje sve zainteresovane osobe kompententno i bez troškova u vezi pitanja vezanih za radno vrijeme. Možete da se obratite pozivom na telefon 0848 240 240 ili preko kontakt formulara na stranici www.service-arbeitszeit.ch.

service-arbeitszeit.ch
0848 240 240

Slobodno kretanje lica i popratne mjere

Teško okruženje zahtijeva dodatne instrumente

Popratne mjere su veoma važno sredstvo za zaštitu plata i uslova rada u Švajcarskoj. Zbog izmijenjenih ekonomskih okolnosti i okruženja pritisak na plate je porastao. Shodno tome popratne mjere treb prilagoditi i poboljšati. Potrebne su veće minimalne zarade bolji mehanizmi protiv damping plata, ograničenje od podgovaračkih lanaca i jačanje kontrole.

Uvodjenje slobodnog kretanja lica od 2002 je bio migraciono politički napredak, jer se time stavila tačka na nedostojan sezonski status i time se garantuje više prava za migrante iz zemalja Evropske unije. Za sindikat Unia je takodje jasno: U Švajcarskoj mora se primjenjivati i švajcarske plate..

Viši pritisak na plate

Pritisak na tržištu rada se povećao. Dok je građevinska industrija u Švajcarskoj u velikom usponu građevinska aktivnost u mnogim evropskim zemljama opala. Risik da beskrupolozni preduzetnici u Švajcarskoj zapošljavaju radnike za damping plate je porastao. Često podizvođači, koji rade kraće od 90 dana u Švajcarskoj, nude niske cijene rada i na taj način podstiču damping plate. Nesiguran oblik slanja radnika iz jednog mjesta na izvršenje poslova u drugo mjesto – obaveza prijavljivanja, za manje od 90 dana zaposlenja – se od 2005. godine utrostručio u Švajcarskoj.

Više prekršaja

Kvota prekršaja je i dalje veoma visoka. Paritetna komisija u 30% slučajeva kontrole je zapazila prekršaj kod kantona je u poredjenju sa prošlom godinom kvota prekršaja se popela sa 9% na 12%. Risiko branše su između ostalog maloprodajni sektor (Detailhandel), hortikultura (gartenbau) branša bezbjednosti (Sicherheit) građevinarstvo (Baugewerbe), agencije za zapošljavanja na određeno vrijeme kao i industrija.

Stop damping platama

Stoga je potrebno više opšteobvezujuće minimalne zarade, barem u standardnim ugovorima o radu ali su neophodna i poboljšanja u pogledu kontrole. Pored toga nužno su potrebni dodatni mehanizmi kako bi kantoni u slučaju sumnje damping plata brzo donijeli odredbu za zaustavljanje rada. To je često jedini i najefikasniji način da se spriječe damping plate od strane

Prekršajima se mora stati u kraj to je najmanje što zaslužuju poštenu preduzetnici

podizvođača. U javnosti Savez, kantoni i opštine moraju rigorozno da provjere, kome su daju radni nalozi i tako da se zabrani prebacivanje naloga na podizvođače. Pored toga na kraju je potreban registar svih preduzeća firmi koje postupaju korektno u pogledu plata i radnih uslova.

Marilia Mendes

Peticija za njegovateljstvo

10 000 potpisa dostavljeno Saveznom savjetu

Više od 50 učesnika je učestvovalo na Nacionalnoj konferenciji za branšu njege lica kojima je tuđa njega neophodna. Prisutni su pozvali na bolje uslove rada i dugoročnu njegu i fer finasiranje usluga njegovateljstva. Oni su predali peticiju na Savezni savjet «Dobra njega i nadzor trebaju i dobre uslove rada».

Privatni sektor njegovateljstva je u ekspanziji. Orpea, jedan od najvećih privatnih pružalaca staračkih domova je porastao samo u 2016.-oj za 60 domova širom cijele Evrope. To objašnjava naučni stručnjak Karol Florek. Švajcarska nema najveće ali zato ima najprofitabilnije tržište za Orpea (51,4 miliona £ operativna dobit u 2016). Orpea je matična kompanija švajcarskih Senevita-domova. Već 2016. Orpea je kupio švajcarski Spitex «Spitex Ville et Campagne». Florek pokazuje, kako kompanije na području Švajcarske mogu da smanje svoje troškove: On se oslanja na jeftinu i zamenljivu radnu snagu i investira u estetiku domova i u profitabilne objekte umjesto u dobre uslove rada.

Ljudsko dostojanstvo ispred profita

Sredinom maja je sindikat Unija lansirao protestni mail kampanju na Senevita i zahtijeva da se za probleme u domovima konačno nadje rješenje i da se zaxrad blagostanja stanara domova i personala ne teži samo profitu već u obzir uzme uslovi rada Senevita. Na onlajn protestima do sada je učestvovalo 150 osoba.. Pored toga ovdje treba dodati i 400 razglednica sa istim zahtijevima. Reakcija rukovodećeg organa je do sada izostala.

10 000 potpisa na Savezno vijeće

U poslednjoj akciji prisutni su predali ispred savezne kancelarije peticiju koja je prošle godine lansirana «Dobro njegovateljstvo i nadzor za lica sa potrebama za njegu treba bolje radne uslove».

Konkretni zahtjevi

- Dovoljno radnog osoblja i novca
- Pravo na privatni život
- Priznanje za dobro obavljen posao
- Fer plate i dodatke
- Više vremena za njegu
- Dobre Opšte kolektivne ugovore (GAV)
- Sigurno zaposlenje
- Pravo na «život»

Ulaganje u ljude, umjesto maksimiziranja profita

Postoji nužna potreba za pregovore u vezi poboljšanja uslova rada u njegovateljstvu. Zbog toga je sindikat Unija lansirao informativnu kampanju «Ulaganje u ljude, umjesto težnje za maksimalnim profitom». Jer ulaganje u ljude koristi svima. Umjesto težnje ka maksimalnom profitu multinacionalnih lanaca u centru pažnje treba da stoji čovjek. Bilo da se radi o njegovatelju ili licu kome je njega potrebna ili članu porodice. Radi se o dostojanstvu radnika zaposlenih u njegovateljstvu. Za Uniju i njene članove iz oblasti njegovateljstva je jasno: To ne može tako da se nastavi. Politika i poslodavci imaju oabvezu i moraju konačno da preduzmu akciju!

Emine Sariaslan

Krajnje vrijeme za poboljšanje uslova rada u njegovateljstvu

Unia-Migraciona konferencija

Ista prava za sve

Migraciona konferencija sindikata Unija od 13.05.2017 u Bernu zahtijeva priznanje lica bez papira Sans-Papiers u Švajcarskoj i zalaže se sa Unija strategijom 2020 za jačanje potreba migranata u Švajcarskoj.

U Švajcarskoj žive i rade između 80 000 i 200 000 lica bez papira. Sindikat Unija već odavno poziva na poduzimanje kooraka za regulisanje njihovog statusa boravka.

Ženeva kao dobar primjer

Kanton Ženeva je mnogo napredovao po tom pitanju. Sa pilot projek-

tom «Papyrus», uključivanje organa vlasti i organizacija civilnog društva, lica bez regulisanog statusa boravka dobijaju dozvolu boravka i mogu da regulišu svoja osnovna prava. Migraciona konferencija Unija zahtijeva opštine i gradove u Švajcarskoj da se ugledaju na primjer Ženeve i da sami tako nešto preduzmu

Unija kao najjača migrantska organizacija

Sindikat Unija Migrantska konferencija je diskutovao o primjeni Unija strategije 2020, Ona je potvrdila da će Unija kao najveća migrantska organizacija Švajcarske i u budućnosti da se bori za jačanje prava migrantkinja i migranata. Ona treba da uloži napore da migrante koji nisu dugo u Švajcarskoj motiviše da postanu članovi najvećeg sindikata Švajcarske.

Darinka Filipovic

I lica bez regulisanih papira su ljudi i treba da im se omogući dostojanstven život

Bruna Campanello

Projekti za izbjeglice u Grčkoj Solidarnost civilnog stanovništva u Grčkoj

Evropski forum žena internacionalni Savez sindikata Gradjevinarstvo i obrad drveća sastali su se u Solunu u Grčkoj od 25.-27. maja 2017. Sindikat Uniju je zastupala Bruna Campanello, član rukovodstva sektora zanatstvo. Horizonte je pričao sa njom.

Bruna, u Solunu su sindikalci žene iz različitih zemalja Evrope diskutovale o problemima žena i istakli svoje probleme za kongres BHI u novembru. Šta ste uradili po tom pitanju?

Posjetili smo izbjeglički kamp Diavata, u jednoj solidarnoj talijanskoj kuhinji smo jeli i posjetili jednu solidarnu kliniku. Takođe smo sreli dva predstavnika Tsipras Vlade, koji su nam dali uvid u društvenu i ekonomsku situaciju u Grčkoj.

Kako si doživjela izbjeglički kamp?

Otvoren je 2006. godine, tada je tamo živjelo 2500 ljudi. Danas je tamo oko 300 ljudi iz Sirije, Afganistana i Iraka. Izbjeglice su na početku živjeli u šatorima danas im stoje na raspolaganju kontejneri sa ugrađenom kuhinjom. Postoje prostorije za žene i njihovu djecu gdje mogu da praktikuju šivenje i druge aktivnosti. Tu je i škola. Djeca imaju prije podne nastavu a poslije podne idu u «državne» škole. Ono što se meni sviđa je da se ljudi mogu slobodno kretati. To znači da mogu da napuste izbjeglički kamp koji je udaljen od Soluna 10 km.

Ima mnogo poboljšanja...

S obzirom na činjenicu da jedan veći dio ovih ljudi imaju iza sebe traume koje su doživjeli prilikom izbjeglišta oni su ovdje relativno dobro prihvaćeni. Imaju svoju privatnost i mogu se slobodno kretati. Ali smo daleko od mjesta gdje treba da budemo. Ovi ljudi nisu još dugo tamo gdje bi trebalo da budu. Ovi ljudi su primorane izbjeglice i po mom mišljenju imaju pravo da dodju u neku evropsku zemlju gdje će im se omogućiti dostojan život. Za to moramo svi da stojimo zajedno.

Šta su to solidarne klinike i soli kuhinje?

Klinike i kuhinje solidarnosti su Institucije, koje su izgrađene od strane volontera i u kojima rade volonteri. U klinici koju smo mi posjetili rade 200 volontera i oni služe više od 15000 pacijenata tokom godine. Solidarne kuhinje kuvaju za ljude koji sebi ne mogu priuštiti topli obrok, ali one su otvorene za sve. Tu se mogu ljudi družiti i razmijeniti mišljenja. U Grčkoj postoji veliki pokret solidarnosti koji aktivno primjenjuju male i velike stvari. Tom e je veoma impresioniralo.

Kako je bilo na sastanku sa predstavnicima Vlade?

Veoma interesantno. Tsipras Vlada pokušava da poboljša život ljudi u Grčkoj. Oni ulažu u infrastrukture, bore se protiv privatizacije, promovišu društvene pokrete i jačanje zdravstvenog sistema. Kao i obično oni se bore protiv stupanja na javnu scenu. Jer buržoaske snage Evropske unije izvještavaju samo negativno. I ono što je jasno u Grčkoj se ne može ništa uštedjeti

Kakve utiske nosiš sa sobom?

Ohrabril me je to da moje uvjerenje da mi sindikalci ne smijemo okretati glavu šta se dešava na granicama i da ne smijemo samo pro forma da se solidarišemo. Moramo aktivno da doprinesemo, da izbjeglice pronadju pristojno mjesto u našoj zajednici. I to ne samo iz humanih razloga: Izbjeglice od danas su sutra zaposleni radnici. Ako ne rastemo onda je logična posljedica daljeg iskorištavanja svih radnika.

Maria Mendes

Rušenje grupe Ammann

Reduciranje radnih mjesta

Ironično, Ammann Grupa je nanijela Švajcarskoj težak udarac. Langentalsko preduzetništvo čiji je šef bio današnji ministar privrede Johann Schneider-Ammann, je informisaolo socijalne partnere o gašenju 130 radnih mjesta.

Sindikata Unija podstiče, da se što više radnih mjesta zadrži. Pri tome će sindikat aktivno pružati podršku personalnoj komisiji. Unija i personalna komisija će se zajednički fokusirati na suzbijanju otkaza i daće svoje prijedloge u vezi s tim.

Jedna trećina radnih mjesta će biti smanjena

Samo što su uručeni poslednji otkazi preduzetništvo već šokira sa napadima novih otkaza u produkciji. U Division Plant ukida se 130 radnih mjesta od ukupno 416 i prebacuje se iz Langentala za Njemačku i Italiju. Time će grupa Ammann veći dio proizvodnje iz Švajcarske prebaciti u inostranstvo. Posebno imajući u vidu obim najavljenih prebačaja proizvodnje Unija očekuje ozbiljno razmatranje prijedloga od strane rukovodstva.

Rano penzionisanje umjesto otpuštanja

Sindikata Unija poziva Ammann, da zadrži radna mjesta koliko je to moguće i da nikoga ne otpušta, koji bi bio prinudjen na nezaposlenost. Ovo zahtijeva mjere kao što su ciljano usavršavanje i dalje obrazovanje kao i ranije penzionisanje radnika. Unija posebno očekuje od Ammann grupe da starije osobe pripremi za ranije penzionisanje umjesto otpuštanja

Posebna odgovornost

Obzirom da je firma u vlasništvu porodice saveznog ministra privrede Johann Schneider-Ammann, trebalo bi da preuzme posebnu odgovornost za radna mjesta u Švajcarskoj i svoje zaposlene. Ammann grupa je tu da sprovede socijalno partnerstvo, o čemu bivši šef i sadašnji

ministar privrede Schneider-Ammann voli da razgovara na nacionalnim konferencijama o starijim radnicima.

Ammann proizvodi između ostalog i bazu za asfalt (Quelle: Von Mailtosap – Eigenes Werk, CC-BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=48209512>)

➔ Darinka Filipović

Nedostatak odgovornost za zaposlene radnike

Internacionalna konferencija za zaštitu ljudskih prava

Nedovoljna zaštita od otkaza u Švajcarskoj

U ovoj zemlji aktivni sindikalci se još uvijek nisu izborili za dovoljnu zaštitu od otkaza. Zavez sindikata će se boriti da ova tema dodje na red na 106. Interacionalnoj organizaciji rada. Problem je u Švajcarskoj što aktivni sindikalci nisu u dovoljnom broju kako bi se izborili protiv anti sindikalne zaštite od otkaza.

Radnici u Švajcarskoj mogu dobiti otkaz ako učestvuju na pregovorima u vezi Opšteg kolektivnog ugovora, ili nekim sindikalnim aktivnostima ili čakštvom ako postave neko neugodno pitanje. Samo u situacijama ako sud odluči da je otkaz u ovim situacijama zloupotreba onda žrtva može računati na odštetu od maksimalno 6 mjesečnih plata. U praksi su to uglavnom 2-3 mjesečne plate. Tako se ILO (internacionalna organizacija za ljudska prava) preporuka za slobodu udruživanja i pravo na kolektivne pregovore ne poštuje.!

Savezni savjet bi trebao da djeluje

Švajcarski Savez sindikata je kao što je najavljeno na konferenciji između 5- i 16 juna 2017 u Ženevi zauzeo za to da ovo ključno značajno pitanje dodje na red za razmatranje. Na konferenciji se diskutovalo o proširenju radnih uslova radnika. Za to će biti pripremljen izvještaj. Ovo će dalje služiti kao deklaracija od 2008 za razvoj fer globalizacije. Savez sindikata će na konferenciji zahtijevati da ovaj izvještaj obuhvata i sindikalne slobode a samim tim da i zaštita od otkaza za aktivne članove sindikata bude jasno definisana. Saveznom vijeću se mora dati do znanja da potreba za pregovore o zaštiti od otkaza je veoma velika.

Socijalna globalizacija...

Na 106. Konferenciji ljudskih prava će se postaviti socijalni cilj za globalnu migraciju ekološku transformaciju, privrede i slobodne razmjene. Sve više i više se pokazuje da je jedino

ILO – Internacionalna organizacija za zaštitu ljudskih prava u stanju da obzbedi značajne inpute za pravedniju društvenu globalizaciju. To se odnosi naročito na društveni razvoj slobodne trgovine. Drugim organizacijama nedostaje znanja ili političke volje. Dokaz za značaj ILO organizacije je i integracija potraživanja u 17 ciljeva za razvoj Agende za udružnost nacija.

...umjesto Trampa i ko

Koliko je važna društveno vodjena globalizacija pokazuju sledeći podaci: Broj nezaposlenih u svijetu po prognozama će se povećati u 2017 godini u odnosu na 2016 za 200 miliona. Nesigurno zaposlenje pogađa 1,5 milijarde ljudi u svijetu. Ovo povećanje nezaposlenosti je kako u Evropi tako isto in Sjedinjenim američkim zemljama jasno poraslo, dok istovremeno vlada priprema programe štednje, u većini od 34 članice OECD razlika u dohotku između najbogatijih i najsiromašnijih je na najvećoj ljestvici poslednje tri decenije. Globalizacija u skladu sa društvenim standardima i osnovnim ljudskim pravima bi otklonila popularnim à la Trump i Le Pen plodno tlo. Zalaganje ILO promoviše rast zaposlenosti i istovremeno da se zadrže i prošire prava radnika, time se pokazuje koliko je ova organizacija politički i socijalno solidna organizacija.

➔ Darinka Filipović

Internacionalna organizacija za ljudska prava

Vi pitate – mi odgovaramo

Nedostatak osiguranja za slučaj nezgode: Moram li sam da platim troškove

Radim dva dana u nedjelji kao prodavac u jednoj antikvarnici. Nedavno sam se srušio kod kuće sa stolice dok sam čistio prozor spavaće sobe i pri tome sam slomio članak na lijevoj nozi. Moj kućni doktor mi je napisao da dvije nedjelje ne mogu da radim. Nisam mogao da odgovorim na njegovo pitanje u vezi sa osiguranjem za slučaj nezgode. Zato sam pitao svoju šeficu. Ona mi je rekla da za nezgodu treba da plati moje privatno zdravstveno osiguranje. Obzirom da ona u svojoj prodavnici zapošljava dvoje ljudi samo djelomično da nema obavezu da sklopi osiguranje za slučaj nezgode.. Da li je to tačno?

PETER SCHMID: Ne. U Švajcarskoj su svi zaposleni obavezno osigurani za slučaj nezgode na radnom mjestu i na putu do posla. Za nezgodu van radnog vremena djelomično zaposleni su osigurani ako nedjeljno radno vrijeme traje više od osam sati. Dakle to se odnosi na tebe. Vaša šefica mora kod suve da vas osigura ili sa nekim drugim osiguranjem da zaključi ugovor.

Vaša šefica je prekršila ovu zakonsku obavezu.. Na svu sreću nećete imati finansijskih poteškoća jer upravo za ovakve slučajeve zakonodavac je predvideo tkzv. «rezervnu kasu». Sva osiguranja uplaćuju jedan odgovarajući dio svojih prihoda u tu kasu. Ova kasa plaća radnicima koji nisu osigurani zakonom predviđena plaćanja. Kasnije ova kasa naplati premije od poslodavca koji je propustio svoju obavezu plaćanja premija. Ako neki poslodavac uprkos opomeni ne osigura svoje zaposlene onda od strane ove kase će biti primoran da sklopi osiguranje za svoje radnike. Više informacija možete naći u internetu na adresi www.ersatzkasse.ch. Tamo možete i onlajn da unesete prijavu za nastalu nezgodu.

work, 01.06.2017

Odmor: Kad mi propada odmor?

U mome radnom ugovoru stoji da odmor moram koristiti u toku tekuće kalendarske godine, najkasnije do kraja marta sledeće godine. Da li mi odmor propada ukoliko ne iskoristim do tog roka?

MYRIAM MUFF: Ne. Nije dopustivo niti je zakonski valjano da se ugovorom definiše da odmor morate do određenog roka da koristite, a ako ga do tog roka ne iskoristite da propada. Samim tim odmor koji niste iskoristili do naznačenog roka vam ne propada. Pravo na odmor zastarijeva tek poslije 5 godina. Ovo ne važi samo nakon prestanka radnog odnosa, već za svaku godinu staža odnosno ako je ugovoreno za svaku kalendarsku godinu posebno.

U osnovi to je tako da poslodavac «u pravilu» u toku tekuće godine mora da vam omogući odmor, tako stoji u zakonu o obligacionim odnosima. Poslodavac je taj koji reguliše kad ćete koristiti odmor, takodje i ako je obavezan koliko je to moguće da ispuni želje radnika. Dakle nije u kompetenciji zaposlenog da koristi odmor proizvodno kad on hoće. Prema zakonu je dopušteno izuzetak od pravila da se makar jedan dio odmora prenese u narednu godinu. Međutim trebalo bi da to bude izuzetak jer odmor gubi svoju funkciju ako se prenosi i ne koristi. Zapravo odmor služi za oporavak opuštanje i treba da se koristi iz godine u godinu.

work, 01.06.2017

Impressum: Beilage zu den Gewerkschaftszeitungen work, area, Événement syndical | Herausgeber work, Gewerkschaft Unia, Chefredaktion: Marie-José Kuhn; Événement syndical SA, Lausanne, Chefredaktion: Sylviane Herranz; Edizioni Sociali SA, Lugano, Chefredaktion: Claudio Carrer | Redaktionskommission A. García, A. Rogalewski, D. Filipovic, E. Sariaslan, M. Martin, M. Mendes, O. Osmani | Sprachverantwortlich Dara Filipovic | Layout I. Schmieler, Unia | Druck Tagblatt Print, Im Feld 6, 9015 St. Gallen | Adresse Unia Redaktion «Horizonte», Weltpoststrasse 20, 3000 Bern 15, darinka.filipovic@unia.ch

**Die Gewerkschaft.
Le Syndicat.
Il Sindacato.**

www.unia.ch